

GAZETA LWOWSKA.

Z **Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.**

Reklamacyje sa wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Rosya. — Montenegro. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z 5. sierpnia zezwolić na utworzenie krajowego urzędu budowniczego dla Bukowiny do wyłącznego załatwienia tamtejszych spraw budownictwa. Władza ta rozpocznie swoją czynność z dniem 1go listopada 1858.

Lwów, 29. sierpnia 1858.

Wysokie c. k. ministryum finansów nadało pod dniem 8go sierpnia 1858 posadę nadpoborcy przy głównym urzędzie celnym, i połączonej zbiorowej kasie w Brodach, zawiadującemu tę posadę tymczasowie ferwalterowi magazynu lwowskiego głównego urzędu celnego *Janowi Michalowiczowi*.

Wiedeń, 5. września. Dnia 4. b. m. wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozestany XXXV. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 132. Rozporządzenie ministrystwa finansów z 25. sierpnia 1858 — względem przekształcenia pobocznego urzędu celnego I. klasy w Occhiobello w powiecie finansowym Rovigo w poboczny urząd celny II. klasy.

Nr. 133. Rozporządzenie ministrystwa finansów z 1. września 1858 — ważne w wszystkich krajach koronnych — z oznajmieniem postanowień względem wydania nowych, na walutę austryacką opiewających banknotów po 10, 100 i 1000 złotych.

Nr. 134. Rozporządzenie ministrystwa finansów z 1. września 1858 — ważne we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Dalmacyi — względem nowego przedłużenia kredytu na podatek konsumpcyjny od cukru burakowego.

Sprawy krajowe.

(Składki na szpital.)

Złoczów, 4. września. Dnia 29. sierpnia dawalo bawiące w obwodowym mieście Złoczowie towarzystwo pod dyrekcją Antoniego Schweitzer teatralne przedstawienie, z którego czysty dochód był przeznaczony na fundusz nowo założyc się mającego szpitalu obwodowego.

Za łaskawem przyczynieniem się dostojnych osób zebrano kwotę 196 złr. 48 kr., z których po odtrąceniu kosztów przypadła na powyżorzeczony fundusz kwota 102 złr. 24 kr. m. k.

Do tego przyczynili się głównie panowie: J. Łękowski 5r., Juda Funkenstein 10r., Chaim Finkler 10r., Izaak Schwager 5r., Juda Landau 5r., Lazar Operer 4r., Nathan Funkenstein 3r., Abraham Amper 3r., Leib Horowitz 3r., Hersch Pundyk 2r., Wolf Schwager 15r., Salamon Halberthal 10r., Chaim Barth 5r., Jakób Furst 5r., Bermann Burstyn 5r., Bermann Landau 4r., Leo Ney 3r., Seccher Honig 3r., Bermann Auerbach 5r., Fr. Grosskopf 2r., nareszcie urzędnicy i stan duchowny przyczynili się w kwocie 50r.50k. m. k.

Prócz tego ofiarowali złoczowscy mieszkańcy na powyżorzeczony fundusz:

Juda Funkenstein 10r., Wolf Schwager 25r., Salamon Halberthal i Bermann Burstyn 25r., Hersz Pundyk 10r., Chaim Barth 5r., Te kwoty przesłano na miejsce swego przeznaczenia. C. k. obwodowa władza widzi się spowodowaną podać taką zyczliwość obywatelską do publicznej wiadomości, a oraz szlachetnym dobrodziejom wyrazić za nowo udowodniony wspaniałomyślny sposób myślenia imieniem cierpiącej ludzkości najczulsze podziękowanie.

(Pismo cesarskie do ministra spraw wewnętrznych. — Apostolski nuncyusz do Siedmiogrodu. — Książę Osman Bej.)

Wiedeń, 6. września. Jego c. k. apostolska Mość raczył wydać następujące najwyższe pismo własnoręczne do ministra spraw wewnętrznych:

„Kochany Baronie Bach! Dowiaduję się o tak licznych aktach dobroczynności, jakie na cześć urodzin Mego Syna Następcy tronu Arcyksięcia Rudolfa spełnione zostały we wszystkich prowincjach Mego państwa, że uznaję rzeczą potrzebną wyrazić za to najszczerze uznanie Moje.

Polecam Ci, kochany baronie, ogłosić to uznanie z dodatkiem, że podobne dowody dobroczynności Moich poddanych są najpożądanym wyrazem ich radośnego udziału w rzeczonym, szczęśliwym wypadku. Laxenburg, 3. września 1858.

Franciszek Józef, m. p.“

— W moc rozporządzenia cesarskiego z 30. sierpnia 1858, którym ściągnięto banknoty wydane w monecie konwencyjnej i nakazano wydanie banknotów w walucie wiedeńskiej, postanowiła dyrekcya uprzyw. austr. banku narodowego wydać nowe w walucie wiedeńskiej banknoty na 10, 100 i 1000 reńskich, tudzież ściągnąć znajdujące się teraz w obiegu banknoty wystawione w monecie konwencyjnej, a to z zachowaniem przepisów zawartych w poniższem obwieszczeniu banku narodowego z 1. września 1858.

Zasadę zachowywaną pośad w kasach publicznych przy ściąganiu banknotów, że przyjmowano je przez ciąg trzech miesięcy dłużej niż w obiegu prywatnym, zmodyfikowano w ten sposób, że ściągnięte przez bank narodowy banknoty dawne przyjmować będą kasy przy wzajemnych wpłatach tylko przez ciąg jednego miesiąca dłużej nad termin oznaczony w §. 6 rozporządzenia cesarskiego z 30. sierpnia 1858.

Obwieszczenie banku narodowego.

W moc rozporządzenia najwyższego z 30. sierpnia 1858 (D. U. P. nr. 131), którym ściągnięto banknoty wydane w monecie konwencyjnej, a natomiast polecono wydanie banknotów w walucie austriackiej, postanowiła dyrekcya uprzyw. austr. banku narodowego wydać za przyzwoleniem wysokiego ministryum finansów następujące rozporządzenie:

1) Banknoty wydane w monecie konwencyjnej i stanowiące kategorie 10, 50, 100 i 1000 reńskowe, ściągnięte być mają z obiegu w następujących terminach:

2) Banknoty 1000 reńskowe przyjmowane być mają tylko do 31. maja 1859 we wszystkich kasach bankowych we *Wiedniu, Linczu, Salcburgu, Inspruku, Pradze, Reichenbergu, Bernie, Ołomuńcu, Opawie, Krakowie, Lwowie, Peszcie, Debreczynie, Koszycach, Temeswarze, Hermansztadzie, Kronsztadzie, Zagrabiu, Piumie, Tryeście, Klagenfurcie, Lublanie i Gradcu*, w drodze wpłaty, a to stosownie do przepisów §§. 10 i 13 patentu z 27go kwietnia 1858 (D. U. P. nr. 63).

Po 31. maja 1859 przyjmowane mogą być już tylko w kasach bankowych w Wiedniu; po 30. czerwca 1859 może wymiana ich nastąpić tylko w dyrekcji bankowej, i to bezpośrednio.

3) Banknoty 100 i 50 reńskowe przyjmowane będą w drodze wpłaty w Wiedniu i w rzeczonych kasach bankowych do 31. lipca 1859 stosownie do postanowień patentu z 27. kwietnia 1858. W miesiącu październiku 1859 przyjmowane być mogą już tylko w kasach bankowych w *Wiedniu*.

Po 31. października 1859 odnieść się należy z banknotami 10 reńskowemi, które jeszcze pozostały w obiegu również do dyrekcji bankowej.

Stosownie do najwyższego rozporządzenia z 6. września 1858 rozpoczyna bank narodowy już z dniem 6. września 1858 wydanie w *Wiedniu* banknotów wystawionych w walucie wiedeńskiej tymczasowo w wydziale eskomptowania wexłów waluty austriackiej, a to według odnoszących się przepisów regulaminu.

Kiedy, i w jakich ustępach czasu dokonane być mają tak w *Wiedniu*, jak i w innych filialno-eskomptowych zakładach bankowych wszelkie czynności bankowe w walucie austriackiej, o tem podana będzie wiadomość osobnem obwieszczeniem.

Noty waluty austriackiej puszczone będą w obieg w trzech kategoriach, a to 1000, 100 i 10 reńskowych.

Wiedeń, 1. września 1858.

— Apostolski nuncyusz, arcybiskup de Luca wyjechał dnia 2. września do Siedmiogrodu, zabawi tam po rozmaitych misjach cztery tygodnie a potem wraca do Wiednia.

— Egipski książę Osman Bej powrócił z pobliskich kąpiel w Badenie i temi dniami odjeżdża na Tryest do Egiptu.

Hiszpania.

(Załoga w Mahon. — P. Isturitz do Londynu. — Ministerjum zamorskie. — Robotnicy Barcelony. — Nowiny dworu.)

Madryt, 26. sierpnia. Dziennik *Peninsular-Correspondenz* pisze: „Jak słyhać, ma być załoga Mahonu wzmocniona i wydano już potrzebne w tej mierze rozkazy.“

— Hiszpański ambasador przy dworze angielskim, pan Isturitz, wyjechał przedwczoraj wieczór na Alicante i Marsylię do Paryża, zkąd po kilkudniowym pobycie uda się do Londynu.

— Mówią już o utworzeniu ministerjum zamorskiego i chcia-noby, ażeby objął je który z Infantów hiszpańskich.

— Dnia 17. na przyszyły miesiąc pojedzie Królowa do Eskuryalu, gdzie wypocznie dwa lub trzy dni a potem powróci do Madrytu.

— Robotnicy w Barcelonie żądali temi dniami podwyższenia zapłaty, a nieprzyjaciele gabinetu nadawali tej demonstracji znaczenie polityczne. Możemy jednak zapewnić — pisze *Gazeta madrycka*, — że robotnicy z największem umiarkowaniem przedstawiali swoje żądania, i że spokojność tak w tem mieście jak i w całej Katalonii niepozostawia nic do życzenia.

Anglia.

(Poseł Stanów zjednoczonych do Rzymu. — Nowiny dworu. — Konferencye. — Otwarcie izby radców indyjskich. — Obchód urodzin Następcy tronu austriackiego. — Wiadomości bieżące. — Pożar w kopalniach węgla.)

Londyn, 3. września. Dnia wczorajszego przybył do Southamptonu paropiłwem „Arago“ sir J. P. Stockton, poseł Stanów zjednoczonych przy stolicy papieskiej.

— Królowa opuszcza na przyszyły poniedziałek wyspę Wight w towarzystwie księcia Alberta, księcia Walizyi i księżny Alice, chcąc według dawniej danego przyrzeczenia zwiedzić miasto Leeds, a potem udać się w dalszą podróż do Balmoralu, gdzie zamysła przybyć we środę wieczorem.

— Lord Stanley i p. D'Israeli przyjechali do stolicy i mieli wczoraj dłuższą konferencyę z lordem Malmesbury. Urzędowy dziennik *Gazette* ogłosi wkrótce, że lord Stanley został mianowany sekretarzem państwa dla Indyi, godność, którą posiada od rozwiązania indyjskiej kompanii, a co rzeczywiście nastąpiło wczoraj. Przeniesienie indyjskiego rządu kompanii na koronę, zostanie ogłoszone w Indyach w osobnej proklamacyi.

— Hrabia i hrabina Persigny bawią jeszcze w Anglii i wczoraj pojechali do hrabiego Chesterfield do Bretby Hall.

— Dziennik *Globe* pisze: Czterej nowo-mianowani członkowie indyjskiej izby radców są: sir John Lawrence, sir Henry Montgomery, sir Probyn Cantley i p. Arbuthnot. Pierwsze posiedzenie indyjskiej izby radców nastąpi jutro po południu w Indy House.

— **Z Londynu** piszą z końcem sierpnia: Liczni obywatele austriaccy i inni czciciele Cesarza austriackiego wyglądają z wielką ciekawością doniesień, w jaki sposób obchodzone w całej monarchii urodziny Cesarzowicza Następcy. Okręta austriackie stojące w iryjskim porcie Queenstown przyzdobiły się zeszłej środy uroczysto, a c. k. konzul austriacki wydał na pokładzie okrętu „Velopign“ (nazwa w dzienniku iryjskim zapewne przekręcona) sute śniadanie, przyczem wznoszono liczne toasty na cześć J. J. MM. Cesarstwa i najdosłojniejszego Cesarzowicza. Podczas tych wiatów dano 21 wystrzałów armatnich, a oddalającego się konzula z pokładu okrętowego powitano 9ma salwami. W pamięć tego wypadku szczęśliwego wydaje tutejszy c. k. konzul jenerałny temi dniami obecnym tu austriackim oficerom okrętowym również ucztę świetną.

— Spory wywołane przez p. Lindsay'a a prowadzone dalej przez pp. Roebuck'a i Karola Napier, nietylko że się potąd jeszcze nie skończyły, lecz nadto wzmogły się w przemowie p. Baresford-Hope do swoich wyborców. Szanowny członek izby niższej oddaje wszelką pochwałę rządowi kraju swego za gorliwość w uzbrajaniu okrętów. Radby na wodach cieśniny kaletauńskiej oglądać flotę „niezwycięzoną“ i nastaje na podwojenie zapasów wojennych po arsenałach.

W Tondu, miasteczku szkockiem, zajęły się zeszłego tygodnia nagle pokłady węgla kamiennego, a jak się domyślają z iskieł maszyny parowej ustawionej w jednej szybie zagłębionej. Robotników ocalono wszystkich, lecz pożaru nie zdołano potąd ugasić.

— Stowarzyszenie do rozszerzenia biblii za granicą postanowiło założyć niezwłocznie misję w nowej kolonii British-Columbia. Przybyli już tam ci inżynierowie, których wysłano z Southamptonu dnia 2. kwietnia dla oznaczenia oregońskiej linii pogranicznej (z zatoki georgijskiej Roky do Mountains). Dnia jutrzejszego wybiera się inny oddział inżynierów pod kapitanem Parson. Polecono mu wyszukać miejsca najdogodniejszego na pierwszą większą kolonię, gdzie stanąć ma miasteczko, które będzie punktem środkowym kolonii nowej.

Francya.

(Nowa organizacya Algieryi ogłoszona. — Podróż księcia Jerzego. — Aresztacye. — Deputowani algierscy. — Doniesienia z Chin. — Wiadomości bieżące. — Koncesye chińskie. — Marynarka francuska.)

Paryż, 3. września. *Monitor* ogłasza dziś dekret nowej organizacyi w Algieryi, równie jak drugi dekret, na mocy którego został mianowany jenerał Mac Mahon naczelnym wodzem lądowych i morskich wójsk w Algieryi.

— Saski książę Jerzy spodziewany jest w St. Nazaire dnia 5. b. m. Ztamąd udaje się okrętem „Miasto Mataga“ do Lisbony.

Na tym samym okręcie odjeżdża także do Portugalii kilku hollenderskich i rosyjskich bankierów w towarzystwie inżynierów, gdyż jak słyhać idzie o budowę sieci portugalskiej kolei żelaznej.

— Lizba deportowanych w Algierze wynosić ma według doniesień dzienników potąd jeszcze do 3000. W Lugdunie zaszyły znów temi dniami aresztacye polityczne, a jak słyhać wysłedzono nowy związek ostawionego towarzystwa „Marianne.“

— Z Paryża donoszą: Dalsze szczegóły traktatu zawartego między Francją a Chinami, dotąd jeszcze nie zostały ogłoszone. Listy z Alexandryi adresowane do tutejszych domów handlowych, wymieniają, jakie ma być pieniądze dla Francyi i Anglii wynagrodzenie, a wynosić ma przeszło 25 milionów dla Francyi samej.

— Przy rosyjskiej ambasadzie wstąpił p. Oubril na miejsce p. Balabine, który jak wiadomo jest przeznaczony do Wiednia. Dziennik *Correspondance Havas Bulier* donosi według wiadomości otrzymanych z Hongkongu, że jeszcze w pierwszych dniach sierpnia było krwawe zajście między Chińczykami a wojskiem związkowych mocarstw europejskich. Dotąd jednak nie potwierdziła się ta wiadomość.

— *Independance Belge* przyznaje wprawdzie, że koncesye chińskie są bardzo znacznie korzystne, lecz idzie jeszcze o to, czy też przyrzeczenia te będą dotrzymane. Wiadomo bowiem, że jeszcze roku 1844 osiągnął rząd Ludwika Filipa przez posta swego, p. Lagrenee, ważne koncesye dla chrześcijaństwa, a jednak zawiodła się Europa srodze w swych nadziejach: p. Chapdelaine poniósł śmierć męczeńską, a prześladowanie Chrześcian rozpoczęło się na nowo. Rząd francuski postanowił przeto pomnożyć liczbę stacyi okrętów wojennych na wodach tamtejszych, i wejść z rządem portugalskim w ugody względem wzmocnienia ważnego stanowiska w Makao. Paryski korespondent do dziennika *Independance Belge* dodaje przy tem, że jeden z dawniejszych misjonarzy w Chinach miał na wiadomość otrzymaną o tych koncesyach oświadczyć: „Jeśli ta ugoda będzie dotrzymana, tedy niepodobna przewidzieć jej doniosłości; w niedługim czasie rozpadnie się państwo chińskie, a natomiast stanie trzy lub cztery królestw niezawisłych.“

— Dziennik *Pays* poświęca marynarce francuskiej dłuższy artykuł, a między innymi pisze: „Położenie Francyi sprzyja wielce rozwojowi marynarki. Przestrzeń wybrzeży jej wynosi 2700 kilometrów, gdy tymczasem granica lądowa ciągnie się tylko wzdłuż 1520 kilometrów. Ma liczne porta: przeszło 300. Nie wszystkie są jednakiej przydatności, lecz mimo to przysługują się marynarce. Pięć z nich należy do państwa, i przeznaczone są dla marynarki wojennej. Można w nich budować i pomieścić niezmierną liczbę okrętów liniowych i statków klasy rozmaitej. Oprócz tych pięciu arsenałów ma Francya rozmaite porta handlowe, jak n. p. w Marsylii, Havre, Bordeaux, Nantes i t. d. które należą do największych na świecie. Nadmorskie okręgi Francyi podzielone są na pięć obwodów, a te na powiaty i syndykaty. Obwody te są następujące: Cherbourg, Brest, Lorient, Rochefort, Toulon. Główne miejsca obwodowe i powiatowe są: Dinkirchen, Havre, Saint-Servan, Nantes, Bordeaux i Bayonne. Od roku 1828 i w moc rozporządzeń z roku 1835 i 1844 stanowi każdy port wojenny osobny obwód i mniejszy obwód, a tych ostatnich jest łącznie z Marsylią i Korsyką teraz trzystaście. Mniejsze obwody liczą razem 58 powiatów.“

Szwajcarya.

(Konferencye telegraficzne zamknięte.)

Gazeta austriacka zawiera następujący telegram z Berna z 1go września:

Państwa zachodnie zawarły właśnie nową ugody telegraficzną. Przyjęto pozycye taryfy niemiecko-austriackiego zjednoczenia telegraficznego z wyjątkiem odległości strefy. Konferencye zamknięte.

Włochy.

(Dogodności uczniom rumuńskim. — Eskadra rosyjska. — Port Villafranca.)

Turyń, 27. sierpnia. Dogodności przyznane uczniom rumuńskim jak słyhać mają zależeć na tem. Chodzi o założenie akademii medycyny w Bukareszcie, gdzieby się młodzież kształciła na lekarzy i chirurgów do służby w armii; a ponieważ szkoła medyczna w Bukareszcie jest tylko szkołą przygotowawczą i uczniowie nie mogą wykształcać się zupełnie, więc hrabia Cavour chciałby nakłonić młoda włoskich uczniów ogłoszeniem królewskiego dekretu z dnia 8go b. m., ażeby przybywali do Turyń i w tutejszym uniwersytecie otrzymywali dyplom doktorów, przyczem cztery w medycynej szkole Michailowa w Bukareszcie odbyte lata nauki mają im być policzone.

— W krótkce przybywa eskadra rosyjska z Kronsztadu przeznaczona na morze śródziemne. Poprzedziła ją fregata „Kameczatka“ i stanąć ma w porcie Villafranca wyżej Nissy, gdzie także cała eskadra zimować będzie.

— Magazyny należące do portu wojennego Villafranca wypróżniają się spiesznie z rozkazu jenerała komenderującego, a co zdaje się potwierdzać pogłoskę, jakoby port ten odstąpiono Rosyi na stacyę dla jej okrętów.

Niemce.

(Opłaty od zabaw publicznych. — Konkordat z Rzymem. — Most na Renie.)

Drezno, 31. sierpnia. Drezdeńska dyrekeya policyi ogłasza regulamin, w jaki sposób wolno wyprawiać dramatyczne, muzykalne i inne zabawy publiczne, oznaczając przytem opłaty za licencyę sa-

mą i wnioski na fundusz ubogich. Taxy te stosują się do ceny opłaconej za kartę wstępną na zabawę. Stosunek zaś jest taki: Za licencję składa się dwa razy tyle, co kosztuje karta wstępna, a na ubogich cztery talary, jeśli cena karty wstępnej wynosiła 1 talar albo więcej; jeżeli zaś cena karty wstępnej nie wynosiła jak 5 groszy srebrnych, tedy przypada za licencję złożyć siedm razy tyle, co wstęp kosztuje, a na ubogich należy dodać 1 talara. Ale ta skala zmienia się, jeśli zabawy zapowiedziane są na peryod dłuższy, a nie na raz tylko jeden. Wtedy płacić się będzie za licencję, w miarę jak jaka cena wstępu, albo trzy razy tyle, albo 20 razy tyle, a na ubogich 6 razy i 40 razy tyle, co bilet na zabawę kosztuje. Nad tę skalę opłacają bale maskowe jeszcze więcej. W końcu dodano, że żadna zabawa dłużej trwać nie powinna, jak do 12. godziny w nocy. Mieszkańce drezdeńscy chwala sobie bardzo ten regulamin.

Karlsruhe, 2. września. Według dziennika *Mainzer Journal* stanął konkordat z Rzymem, i temi dniami będzie w Rzymie do podpisania przedłożony.

— *Karlsruher Zeitung* donosi, że w badenskim rozpocząć się mają temi dniami uprzednie prace do budowy mostu na Renie pod Kehl'em.

Rosya

(Pożyczka Towarzystwa kolei żelaznej. — Wiadomości bieżące.)

Petersburg, 25. sierpnia. Towarzystwo rosyjskiej kolei żelaznej oznajmia, że zamierzona pożyczka 35 milionów srebrnych rubli ma przyjść do skutku wydaniem 70.000 obligacji po 500 sr. rubli po 4½ procent. Z tych pozostawia się 40.000 sztuk urzędowi opiekuńczych zakładów i innym zakładom państwa, a 30.000 sztuk przypada na publiczną sprzedaż. Po zagranicznych giełdach byłyby wkrótce sprzedawane te obligacje z 50 srebr. rubli wpłaty, po 536 talarów albo 1072 M.-Beo sprzedawane.

— Książę Gerczakow wysłał, pisze *Gaz. wied.*, generała ze świty cesarskiej, Gecewicza, przydzielonego do warszawskiej komendy naczelnej, z rozkazami na Litwę do większych stacyi wojskowych, które J. M. Cesarz przeglądać będzie podczas swej podróży. Naczelny komendant wyprawił za swym powrotem z zagranicy także i jednego ze skrzydłowych adjutantów swych do Niemcy. Książę Teodor Paszkiewicz, generał-adjutant Cesarza, który odjechał do Iwangrodu, wróci do Warszawy za przyjazdem J. M. Cesarza, dokąd zjechać mają także i wszyscy dygnitarze królestwa. Jak wiadomo, rozwiązano po ostatniej wojnie korpus dragonów, ulubiony niegdyś od ś. p. Cesarza Mikołaja; pułki jednak pozostały i przydzielono je do dywizyi lekkiej konnicy. Podczas rewii warszawskiej przedstawić się mają J. M. Cesarzowi dwa pułki tych dragonów w nowej swej organizacji.

— Miasto Sachalan-Ulla-Choton (po rosyjsku Ajgur), gdzie Murawiew, gubernator Syberyi wschodniej zawarł dnia 28go maja wiadomy traktat z Chinami, leży po prawym brzegu Amuru w Mongolii chińskiej. O sto mil dalej poczyna się dopiero ziemia rosyjska po lewym brzegu Amuru wraz z rzeką Ussuri, i gdzie osady rosyjskie połączone będą zapewne w niedługim już czasie z morzem za pomocą kolei żelaznej.

Montenegro.

(Odgraniczenie Czernogóry. — Wiadomości bieżące.)

Członkowie komisji, którym poruczono rozpoznanie czernogórskiej granicy, zrobiwszy półkole w około tego kraiku z Grahowa do Spicy odплыли dnia 23. b. m. z Antivari c. k. wojennym parostatkiem „Curtatone“ do Gravozy. Konie, własność tureckiego rządu albo członków komisji, odprowadzono na Austryę do Raguzy i Trebinii pod konwojem małego oddziału tureckich strzelców i Baszi-Bozuków. Pomimo że stanowcze ustanowienie linii granicznej mogłoby nastąpić dopiero w Konstantynopolu, mówią przecież w Czernogórze powszechnie, że starszy syn Mirka, brat Danily, obejmie rządy, uzna zwierzchnictwo Sułtana, i za to otrzyma rozszerzenie granicy; ale wątpliwa jest, czy się sprawdzi przyrzeczenie, które, jak twierdzą Czernogórcy, otrzymali od Francyi i Rosyi, to jest, że okręg Spizy, zatem przestrzeń nad czarnem morzem między austryakiem krajem w Lustuy a między Turcyą w Antivari będzie własnością Czernogórców. Pierwsza część tych pogłosek jednak zaczyna spełniać się pod pewnym względem, gdyż dnia 24. sierpnia wrócili obaj synowie Mirki z instytutu w Paryżu, gdzie dłuższy czas kształcili się; w Raguzie ich przyjmował ojciec i p. de la Rue, z nimi jechało wielu Czernogórców; synowie Mirka byli jeszcze w uniformie francuskiego instytutu, mieli przy sobie trzech Francuzów, jak mówią, nauczycieli, i wszyscy dnia 25. odjechali do Cetyunii. Starszy z tych młodzieńców wydaje się roztropny, na młodszym nie widać tego.

Turcyja.

(Rada ministeryalna pod prezydencją Sułtana. — Dziedda.)

Z Konstantynopola otrzymano doniesienia sięgające po dzień 28. sierpnia. Dnia 26go, jako w dniu nowego roku tureckiego przyzywał Sułtan według przyjętego zwyczaju na walnem zgromadzeniu wszystkich ministrów i dygnitarzy tureckich. Przy tej sposobności polecił im znów ścisłe zachowanie hatu ostatniego i sumienne dopełnienie obowiązków.

O bombardowaniu Dzeddy pisze *Journal de Constantinople* między innymi:

„Dowiadujemy się w drodze telegraficznej z Londynu, że paropływ angielski „Cyklops“ bombardował Dzeddę. Paropływ ten miał nakaz podплыć pod Dzeddę i domagać się zadośćuczynienia. Następnie odwołano wprawdzie ten rozkaz, lecz było już zapóźno. Izmael Basza przybył dwoma dniami po tem bombardowaniu, i zajął się natychmiast wykonaniem rozkazów rządowych. Słychać o wydaniu wyroków i straceniu 11 głównych winowajców. Bombardowanie nie sprawiło w mieście znacznej szkody.“

A z y a.

(Traktat Stanów zjednoczonych z Chinami.)

Ostatnie wiadomości z Chin wypisuje *Triester Zeitung* z *Friend of China*, który utrzymuje, że tylko amerykański i rosyjski poseł uzyskali dnia 18. czerwca, po który to dzień sięgają wiadomości z Tientsinu, podpisanie swoich traktatów; co zaś do angielskich i francuskich, lord Elgin posiada pismo komisarzy chińskich, w którym przystają na jego żądania, a wyraźne podpisanie ma dopiero za kilka dni nastąpić. — Traktat amerykański ma zawierać w ogóle 29 artykułów, z których niektóre ponawiają stypulacye dawniejszego traktatu. Najważniejsze punkta są następujące: Powszechny pokój i i przyjaźń i pośrednictwo Stanów zjednoczonych w zajęciach z innymi państwami; złożenie traktatu w Pekinie i Washingtonie, i urzędowe ogłoszenie go w stolicy państwa i po prowincjach; bezpośrednia korespondencya posła Stanów zjednoczonych z tajną radą albo z pierwszym ministrem w Pekinie; prawo przysługujące temu postowi, każdego roku zjeżdżać do Pekinu i bawić tam, dopóki się mu podoba. Podróż może odbywać wzdłuż rzeki Pejho albo łodem na Szanghae, a rząd chiński będzie miał staranie o jego utrzymanie. Orszak nie może się składać z więcej jak 20 osób. W Pekinie prowadzi urzędową komunikacyę z tajną radą albo z wyznaczonym umyślnie jej członkiem. Jeżeli innym mocarstwom będzie pozwolony stały pobyt posła w Pekinie, tedy i Ameryka otrzyma to prawo. W korespondencyi urzędowej będzie równy stopień przyznany. Zgromadzenia posłów z jeneralnymi gubernatorami i t. d. będą się odbywać zawsze w gmachach rządowych, i nie mogą być nigdy odmówione. Dowódcy okrętów prowadzą swe rozmowy z najwyższymi oficerami z równością stopnia; korsarstwo będzie przytłumione. Posiadłości gruntowe wolno brać w dzierżawę bez wdawania się w to urzędników. Do otworzonych już portów będą należeć także Swatów i Tajwan na wyspie Formosa (według wieści także Kiauchau Hajuan), równie jak wszystkie inne, które dla innych narodów otworzone będą; handel tajemny i przemytniczy jest zakazany; handel opium według ustaw chińskich będzie zakazany lub pozwolony. Stany zjednoczone nie będą nigdy płacić wyższych cel, jak najwięcej uwzględnione narody, również należności od beczek nie mogą być wyższe. Podwójna należność od beczek jest zniesiona; należności beczkowe za latarnie morskie i t. d. są zapowiedziane. Służba sterników będzie uregulowana; cła będą opłacane srebrem syce albo obcemi pieniędzmi, a konsulowie nie mogą wydawać papierów przed otrzymaniem zapłaty za nie. Pawilonowi narodowemu zapewnia się nietykalność i zobowiązuje się do neutralności. Rokoszanie i dezertory będą chwyćani, a zbrodniarze karani. Władze Stanów zjednoczonych wykonywują nad swymi poddanymi wyłączną jurysdykcyę, a skargi idą do obustronnych urzędników. Chrześcijaństwo będzie uznane i tolerowane, nawróceni Chincezy otrzymają opiekę. Wszystkie innym mocarstwom przyznane prawa staną się ipso facto udziałem także Stanów zjednoczonych. Ratyfikacya ze strony Cesarza nastąpi zaraz, a ze strony Stanów zjednoczonych w ciągu jednego roku. Pretensye względem indemnizacyi pieniężnej będą w Kantonie rozstrzygnięte. Stałe poselstwo Stanów zjednoczonych po załatwieniu sporów w Kantonie, będzie do Shangae przeniesione. Według dalszej wiadomości będą wszystkie porta państwa otworzone misyonarzom, ale nie kupcom, lecz żegluga na rzece Yang-tze będzie zakazana. Zaś „China Mail“ nadmienia o pogłosce, że ostatnia rzeka po przytłumieniu rewolucyi będzie obcej żegludze otworzona.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 5. września. Podług doniesień z Raguzy odплыła ztamąd francuska fregata „Impetucuse“ 4. b. m. zrana ze wszystkimi członkami komisji granicznej do Korfu.

Fiume, 5. września. Wczoraj zawinął tu z powrotem paropływ Lloyda z uczestnikami wyprawy naukowej do zatoki Guarnero i na wyspę Sansego.

Wenecya, 4. września. Rada gminna potwierdziła wczoraj umowę zawartą z towarzystwem studziń artezyjnych. Ośm takich studziń przechodzi na własność gminy za 120.000 lirów.

Medyolan, 6. września. Festyn ludu na cześć urodzin Następcy tronu, wyprawiony z rozkazu J. M. najdostojańszego Arcyksięcia jeneralnego gubernatora w Villa-Reale w Monza, wypadł bardzo pomyślnie.

Bononia, 1. września. Z rozporządzenia legata papieżkiego przyjmowane będą odtąd austryackie cwancygiery w kasach publicznych tylko po 15½ bajoków zamiast 16, a półewancygiery po 7½ bajoków.

Od wzgórz Brianzy, z nad brzegów jeziora Como i z Medyolanu napłynęło do 100.000 ludzi. Od początku aż do końca uroczystości panowała bez najmniejszej przerwy jak największa wesołość

